

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Tariefstijging WML

DATUM
27 november 2020
Verzonden 27-11-2020

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
R (Raymond) Dirx

TELEFOONNUMMER
043 - 350 4227

ONZE REFERENTIE
2020-32773

E-MAILADRES
Raymond.dirx@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4230

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Hierbij informeer ik u over een aanstaande prijsverhoging van het drinkwater door Waterleiding Maatschappij Limburg.

Na een lange periode waarin de tarieven stabiel bleven of juist daalden, moet WML de prijs voor het drinkwater in 2021 verhogen. De prijsverhoging wordt veroorzaakt door een opeenstapeling van externe factoren.

Veranderd financieel speelveld

Op de eerste plaats heeft WML evenals andere waterleidingmaatschappijen te maken met een veranderd financieel speelveld. De banken worden gehouden aan strengere en andere financiële randvoorwaarden bij kredietverstrekking. Zie voor nadere toelichting bijlage van WML.

Klimaatverandering

Daarnaast moet WML inspelen op de klimaatverandering. Deze investeringen komen bovenop de normale investeringsopgave om de drinkwatervoorziening op peil te houden.

Limburgs water

Tot slot is het in zijn algemeenheid zo dat de infrastructuur voor het Limburgse water in vergelijking met andere provincies hogere kosten met zich meebrengt. Limburg is lang en smal. Daarom is een groot leidingnet nodig. Limburg is relatief dunbevolkt en de hoogteverschillen in het Limburgse landschap stellen hogere eisen aan het leidingnetwerk.

Tariefsverhoging

Een tariefsverhoging is dan ook onvermijdelijk om de leveringszekerheid voor de inwoners de komende jaren te kunnen garanderen. Concreet betekent de verhoging dat een gemiddeld huishouden in 2021 iedere maand 1,67 euro meer gaat betalen voor het drinkwater dan in 2020. Met deze verhoging blijft WML een financieel gezond bedrijf en kan de drinkwatervoorziening ook in de toekomst duurzaam en kwalitatief hoogwaardig blijven. Ondanks de prijsstijging, bevinden de tarieven van WML zich in de middenmoot van de andere Nederlandse waterleidingmaatschappijen.

DATUM
27 november 2020

WML zal de precieze tarieven binnenkort bekendmaken aan onze inwoners. Als aandeelhouder van WML, leek het mij goed u op voorhand hierover te informeren.

Hoogachtend,

John Aarts,
Wethouder Financiën, Vastgoed, Stadsbeheer en Hospitality.

Raadsinformatiebrief

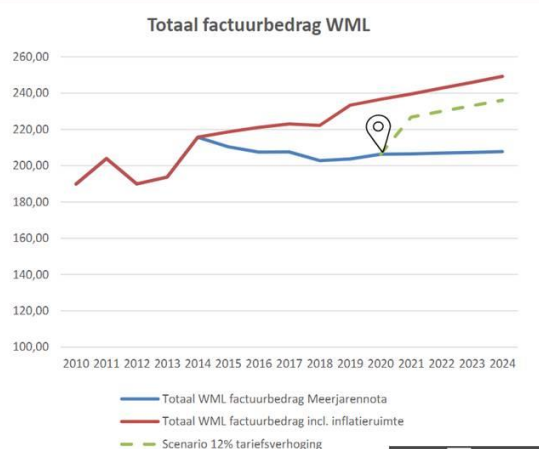
Tariefsverhoging drinkwater is noodzakelijk

WML gaat in 2021 het drinkwatertarief verhogen met 12%. Dit is 10% meer dan een gebruikelijke inflatiecorrectie van circa 2%. Een gemiddeld huishouden gaat in 2021 iedere maand € 1,67 meer betalen voor het drinkwater dan in 2020. Over het hele jaar is dat afgerond € 20 meer. De laatste jaren bleef het drinkwatertarief juist zeer stabiel. Het is over een langere tijd zelfs gedaald. Waarom dan nu zo'n hoge tariefsverhoging? Dat komt door ontwikkelingen die WML niet had kunnen voorzien en waar het bedrijf ook geen invloed op heeft. De hele drinkwatersector heeft er mee te maken. De belangrijkste ontwikkeling is de verandering in het financiële speelveld. Daarin is een belangrijke financier voor de Nederlandse drinkwaterbedrijven weggefallen. De bedrijven krijgen daardoor opeens te maken met andere spelregels.

Daarnaast zijn extra investeringen nodig om in te spelen op de effecten van klimaatverandering. Het gaat dan met name om de snel stijgende vraag naar drinkwater en de extreme pieken hierin. Deze extra investeringen komen bovenop de 'normale' en permanente investeringsopgave om de drinkwatervoorziening op peil en robuust te houden.

Deze ontwikkelingen maken een éénmalige forse tariefsverhoging noodzakelijk. Het komt er op neer dat de inflatiecorrectie die WML de afgelopen jaren niet toepaste, nu toch voor een deel noodzakelijk blijkt (zie grafiek). Hierna leggen we uit waarom dat nodig is. Eerst een korte introductie over waar WML voor staat. En over de bijzondere omstandigheden waarmee het bedrijf in Limburg heeft te maken.

Ontwikkeling factuurbedrag WML

24/7 drinkwater in een bijzondere provincie

WML biedt 24 uur per dag, 7 dagen per week 'leveringszekerheid' aan haar Limburgse klanten. Zij krijgen op ieder moment van de dag voldoende en goed drinkwater uit de kraan. Achter die kraan gaat een omvangrijke infrastructuur schuil, bestaande uit leidingen en productie-, winnings- en zuiveringslocaties. De kosten daarvan worden verrekend in het drinkwatertarief.

De infrastructuur voor het Limburgse drinkwater brengt in vergelijking met die in andere provincies hogere kosten met zich mee. Dat heeft een aantal redenen. Limburg is lang en smal. Er is daarom een groot leidingnet nodig om van noord naar zuid iedereen te bedienen. Limburg is bovendien relatief dun bevolkt. Aan een kilometer leiding zijn minder mensen aangesloten dan in veel andere provincies. Dus zijn ook de inkomsten per kilometer lager. Verder stellen de hoogteverschillen in het Limburgse landschap hogere eisen aan het leidingwerk. Tot slot is een groot deel van het Limburgse

water kalkrijk en moet het worden onthard. Daarvoor zijn in het verleden speciale installaties gebouwd.

Om de infrastructuur en de investeringen daarin te kunnen betalen, heeft WML in het verleden veel geld moeten lenen. Het bedrijf kon daarvoor onder meer terecht bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Bijna de helft van de huidige leningen van WML staat uit bij de BNG. WML kon altijd tegen goede voorwaarden leningen afsluiten bij deze bank. Het voordeel daarvan kwam in belangrijke mate ten goede van de klant, via stabiele en lage tarieven. Maar WML heeft dus wel relatief veel schulden. Dat komt door de eerder genoemde hogere kosten van de infrastructuur. Het bedrijf heeft daarvoor in het verleden dus hoge investeringen moeten doen.

Door welke ontwikkelingen is het nu nodig om in 2021 het tarief te verhogen?

1. Een ander financieel speelveld

Het financieel speelveld voor de drinkwaterbedrijven is in Nederland opeens veranderd. Aanleiding is dat de BNG, op basis van een eigen strategische heroriëntatie, aan hen geen leningen meer wil verstrekken. Dit besluit is plotseling en onverwacht genomen. In totaal heeft de BNG aan de drinkwatersector bijna € 1 miljard uitgeleend. Het gaat dus om een besluit met grote gevolgen. Nu de BNG wegvalt, moet WML een beroep doen op commerciële banken. Die kijken anders naar een drinkwaterbedrijf dan de BNG en hanteren andere normen. Volgens die normen heeft WML te veel schulden en te lage inkomsten. Daarom willen deze banken in de huidige situatie geen leningen verstrekken aan WML. Om de noodzakelijke toekomstige investeringen in het leidingnet en de installaties te kunnen financieren moet WML zo snel mogelijk aan die andere, strenge normen voldoen.

De oplossing om aan die normen te voldoen, is het verhogen van de inkomsten. Dit leidt er tegelijkertijd toe dat geleidelijk de schulden kunnen worden verlaagd. Hiervoor moet WML wel haar financieel beleid wijzigen. Op eigen kracht substantieel de schulden verlagen, is op korte termijn niet te realiseren door de lage inkomstenstroom. Wel is het mogelijk om die inkomsten voldoende te verhogen om snel aan de normen te voldoen. Door het tarief in 2021 éénmalig te verhogen met 12%, en daarna elk jaar te laten meestijgen met de inflatie, voldoet WML snel genoeg aan de normen van de banken. Snel handelen is namelijk nodig. In februari 2022 eindigt de eerstvolgende lening van de BNG (in latere jaren volgen er meer). WML moet die aflossen. Dat lukt (nog) niet uit de eigen inkomsten. Ook niet omdat WML die inkomsten ook nodig heeft om te blijven investeren in de infrastructuur. Herfinanciering van leningen (nieuwe leningen aantrekken om oude leningen af te lossen) blijft daarom noodzakelijk. Hiervoor moet WML dus een andere financier dan de BNG vinden. Die moet het vertrouwen hebben dat WML in hoog tempo aan de normen voldoet. Dat lukt met de eenmalige tariefsverhoging.

2. Mogelijk strengere overheidsregel

Drinkwaterbedrijven moeten zich bij de bepaling van hun tarieven houden aan regels van de overheid. Eén van die regels is de limiet voor de WACC (weighted average cost of capital). Die geeft inzicht in de kosten van het vermogen waarmee een bedrijf is gefinancierd. De limiet die de overheid hiervoor aan drinkwaterbedrijven stelt, wordt in 2022 mogelijk strenger. Met haar relatief lage tarieven zit WML nu nog bewust ruim onder de wettelijke limiet. Er is daardoor nog ruimte voor de

noodzakelijke tariefsverhoging in 2021. Mogelijk is die ruimte er dus niet meer vanaf 2022. WML voelt zich daarom genooddaakt om de ruimte nu meteen zoveel mogelijk te benutten.

3. Hogere investeringen

WML blijft ook in de toekomst investeren in haar installaties en het leidingnet. Dat is onder meer nodig omdat veel leidingen de komende jaren het eind van hun levensduur bereiken. Anders gezegd: ze zijn versleten en moeten worden vervangen om storingen en lekkages te voorkomen.

Daar komen de gevolgen van de klimaatverandering bij. Het drinkwatergebruik stijgt de laatste jaren. Daarnaast vertoont het gebruik meer 'pieken': bij heet en droog weer wordt in korte tijd veel meer drinkwater gebruikt. Dat alles stelt hogere eisen aan de drinkwaterinstallaties en het leidingnet van WML. Om de leveringszekerheid ook in die nieuwe omstandigheden te garanderen, moet WML bijvoorbeeld meer en sneller leidingen vervangen en meer productielocaties met elkaar verbinden. Gebieden met meer watergebruik kunnen dan met meer zekerheid voorzien worden van drinkwater.

Wat doet WML zelf?

WML doet haar uiterste best om de tariefsverhoging zo laag mogelijk te houden. Dat gebeurt door:

- alleen urgente noodzakelijke investeringen te doen. Hierdoor is het gemiddelde investeringsniveau van WML in de komende jaren met ongeveer € 10 miljoen per jaar verlaagd. Het wordt nu geschat op gemiddeld € 41 miljoen per jaar in plaats van ruim € 50 miljoen;
- het verlagen in de komende jaren van € 3 miljoen aan kosten die WML zelf kan beïnvloeden;
- jaarlijks te gaan aflossen op de leningen.

Meer dan dit zit er op financieel vlak niet in voor WML. Het bedrijf heeft niet veel ruimte om te bezuinigen of extra af te lossen. WML heeft de laatste jaren al gestuurd op lage kosten om de tarieven voor de klant laag te houden. En het belangrijkste: de klant moet 24/7 kunnen blijven rekenen op voldoende en goed drinkwater. De kosten die daarvoor moeten worden gemaakt, zijn voor een groot deel gewoon vast. Daar valt niks op te bezuinigen.

WML beperkt zich overigens niet tot financiële aanpassingen. Het bedrijf doet actief mee in de lobby van de drinkwatersector bij het Rijk om verdere aanscherping van de limiet voor de tarieven te voorkomen. WML is namelijk niet het enige drinkwaterbedrijf dat voor een uitdaging staat door het wegvallen van de BNG. Meerdere drinkwaterbedrijven moeten daardoor in 2021 hun financieel beleid wijzigen en tarief verhogen. Een aanscherping van de regels van de overheid in 2022 kan de problematiek bij de drinkwaterbedrijven vergroten. Vandaar dat de drinkwaterbedrijven, waaronder WML, zich hier niet bij neer leggen en hun problematische situatie nadrukkelijk onder de aandacht brengen bij het Rijk.

Conclusie

De tariefsverhoging is helaas onvermijdelijk. Zo houden we de drinkwatervoorziening robuust en kan de klant 24/7 blijven rekenen op goed drinkwater uit de kraan. Zo kunnen we ook alle investeringen blijven doen die daarvoor nodig zijn. De Limburgse klant moet dan wel meer gaan betalen voor zijn drinkwater. Maar nog steeds minder dan wanneer WML de afgelopen jaren elk jaar het tarief had verhoogd met de inflatie. Dat blijkt uit de figuur. De groene stippellijn is het tarief met de eenmalige verhoging van 12% en de inflatiecorrectie daarna. De rode lijn geeft het tarief aan als WML de laatste

jaren al inflatiecorrectie had toegepast. De blauwe lijn laat zien hoe het tarief zich ontwikkelt bij voortzetting van het tot op heden gevoerde financiële beleid.

Geen tariefsverhoging, wat dan?

Dan kan WML van banken geen nieuwe leningen meer krijgen. Die zijn nodig om oude vervallen leningen over te nemen en om noodzakelijke investeringen in de drinkwatervoorziening te kunnen doen. De continuïteit van de drinkwatervoorziening komt dan onder druk te staan en WML raakt haar financiële zelfredzaamheid kwijt. WML is dan gedwongen een beroep te doen op de aandeelhouders van WML: de Limburgse gemeenten en Provincie Limburg. Zij moeten dan het benodigde geld gaan verstrekken. Maar ook dat kan de portemonnee van de Limburgse klant uiteindelijk raken.

Met de tariefsverhoging blijft WML financieel gezond en financieel zelfredzaam. Zij kan dan blijven investeren in een toekomstbestendige drinkwaterinfrastructuur. Zo blijft de drinkwatervoorziening robuust, duurzaam en kwalitatief hoogwaardig.